اخبار

واکنش بقائی به رسوا شدن کارزار دروغ‌پردازی علیه ایران

سخنگوی وزارت امور خارجه به تعجب زن اسرائیلی از پخش تصویرش به عنوان کشته‌شده در ایران واکنش نشان داد.

اسماعیل بقائی در پیامی در شبکه ایکس، با انتشار ویدئویی از کانال ۱۲ رژیم صهیونیستی که در آن یک زن اسرائیلی از پخش تصویر خود به عنوان «کشته‌شده» اعتراضات در ایران متعجب می‌شود، نوشت: زنی به نام نویا (نوا) زیون - بنا بر ادعای شبکه ۱۲ اسرائیل- در جریان اعتراضات ایران «کشـــته شده بود» و این شبکه حتی عکس او را به عنوان مدرک پخش کرد.

وی افزود: او که شوکه شده بود، ویدئویی منتشر کرد و نشان داد در خانه و در امنیت کامل است و هرگز به ایران سفر نکرده است.

بقائی خاطرنشـــان کرد: این خود گویای همه چیز درباره یک کارزار نظام‌مند تولید دروغ‌های بزرگ به سبک هیتلر و ترویج اطلاعات نادرست و روایت‌های جعلی علیه ملت ایران است.

ایروانی:

پیامد سیاست‌های غیرقانونی آمریکا سنگین است

ســـفیر و نماینده دائم جمهوری اســـلامی ایران نزد سازمان ملل با اشاره به مداخلات آمریکا در امور کشورها گفت این سیاست‌ها پیامد سنگین دارد.

امیرسعید ایروانی در نشست شورای امنیت با موضوع «ترویج و تقویت حاکمیت قانون در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی» تاکید کرد: رئیس‌جمهور ایالات متحده طی هفته‌های اخیر به‌طور علنی و مکرر جمهوری اسلامی ایران را به توسل به زور و مداخله نظامی تهدید کرده است. چنین اظهارات مداخله‌جویانه‌ای توسط مقامات آمریکا نه مبهم است و نه قابل تفسیر نادرست.

وی ادامـــه داد: افزون بر ایـــن، رئیس‌جمهور آمریکا صراحتاً به ناآرامی در داخل کشورم دامن زده، خواستار تصرف نهادها شـــده و خشـــونت را تحت پوشش فشار سیاسی ترویج کرده است.

اکبرزاده:

بر آسمان، سطح و زیر آب‌های تنگه هرمز احاطه داریم

معاون نیروی دریایی ســـپاه گفت ایران از آســـمان، ســـطح و زیر دریا به صـــورت لحظه‌ای در حال دریافت دیتا از تنگه هرمز است و امنیت این منطقه وابسته به تصمیمات تهران است.

محمد اکبرزاده دیروز در پی تهدیدات نظامی از طرف برخی مقامات آمریکا گفت جمهوری اسلامی به دنبال جنگ نیســـت اما برای مقابله با دشمن آمادگی کامل دارد و «اگر جنگی به ما تحمیل شود، پاسخ قاطع‌تر از گذشته خواهد بود».

وی در ادامه با اعلام اینکه آمادگی دفاعی ایران بویژه در حوزه پدافند هوایی در سطح بسیار بالایی قرار دارد، بیان کرد: تمام فرماندهان و مســـؤولان عالی کشـــور از جملـــه آقایان قالیباف، لاریجانی، پزشـــکیان، پاکپور و موســـوی تأکید دارند اگر جنگی آغاز شـــود، حتی یک میلیمتر عقب‌نشینی نخواهد شد و حرکت ایران رو به جلو خواهد بود.

معاون سیاسی نیروی دریایی سپاه در ادامه با اشاره اینکه مدیریت تنگه هرمز از حالت سنتی خارج و کاملاً هوشمند شده است، ادامه داد: ما «در زیر، سطح و آسمان دریا به‌صورت لحظه‌ای در حال دریافت دیتا هستیم» و با احاطه بر آن تشخیص می‌دهیم کدام شناور و ناو با چه پرچمی اجازه عبور دارد یا ندارد.

سفیر ایتالیا به وزارت امور خارجه احضار شد

در پی اظهارات غیرمسؤولانه وزیر خارجه ایتالیا راجع به نیروهای مسلح ایران، سفیر این کشور احضار شد.

متعاقب اظهارات غیرمســـؤولانه آنتونیو تاجانی در رابطه با ســـپاه پاســـداران انقلاب اسلامی، خانم «پائولا آمادئی» سفیر ایتالیا توسط «علیرضا یوسفی» دستیار وزیر و مدیرکل غرب اروپا به وزارت امور خارجه احضار شد.

مدیرکل غرب اروپای وزارت امور خارجه در این احضار ضمن اعتراض شدید نسبت به مواضع غیرمسؤولانه وزیر خارجه ایتالیا، به جایگاه قانونی سپاه پاسداران به عنوان بخشـــی از نیروهای مسلح رســـمی جمهوری اسلامی ایران اشـــاره کرد و نسبت به پیامدهای مخرب هرگونه برچسب‌زنی علیه سپاه پاسداران هشدار داد و خواستار اصلاح رویکردهای نسنجیده رم در رابطه با ایران شد.

ســـفیر ایتالیـــا نیـــز ابـــراز کـــرد مراتـــب را در اســـرع وقـــت بـــه دولـــت متبوع خـــود اعـــلام خواهد کرد.

تاجانـــی در اظهاراتی مداخله‌جویانه اعلام کرده بود ایتالیا به دنبال اقدام علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است.

«وطن امروز» گزارش می‌دهد؛ از گزینه‌های متنوع ایران برای پاسخ به هرنوع حمله نظامی تا تردیدهای ترامپ درباره تبعات و هزینه‌های جنگ

معادله پرمجهول

آیـــا آمریکا به ایران حمله می‌کند؟ آیا گســـیل نیروها و تجهیزات نظامی به غرب آســـیا برای آمادگی در برابر پاسخ احتمالی ایران به حمله آمریکاست؟ آیا رزمایش نظامی آتی آمریکا در غرب آســـیا برای کسب آمادگی در راستای حمله نظامی قریب‌الوقوع به ایران اســـت؟ یـــا نه؛ آمریکا به دنبال حمله به ایران نیست یا دست‌کم در بازه زمانی فعلی قصدی برای حمله نظامی به ایران ندارد؟ آیا هدف آمریکا از تحرکات جدید نظامی، راه‌اندازی یک عملیات روانی برای حفظ سایه جنگ علیه ایران و جلوگیری از ثبات و عادی‌سازی شرایط در ایران است؟

اینها سوالاتی است که این روزها در قبال مواضع و تحرکات آمریکایی‌ها در منطقه، در ذهن کارشناسان و افکار عمومی ایران مطرح شده است.

در شـــرایط فعلی و با اســـتناد به شواهد میدانی موجود، بســـیاری از کارشناســـان معتقدند حمله نظامی آمریکا به ایران، یک موضوع جدی و کاملا محتمل است. این دسته از کارشناسان معتقدند اینکه این حمله اکنون یا در زمان دیگری انجام خواهد شد هنوز مشخص نیست اما سیاست‌ها و مواضع آمریکایی‌ها در قبال ایران به گونه‌ای است که احتمال وقوع یک درگیری نظامی میان طرفین بسیار جدی است.

در مقابل، عده‌ای دیگر از کارشناسان هستند که معتقدند با وجود سیاســـت‌ها، مواضع و تحـــرکات نظامی آمریکا در منطقه، ترامپ در شرایط فعلی برنامه‌ای برای حمله به ایران و درگیر شـــدن در یک جنگ جدید که احتمالا کوتاه‌مدت نخواهد بود، ندارد.

این قبیل کارشناســـان معتقدند درباره حضور نظامی و تحرکات آمریکایی‌ها در منطقه بزرگنمایی شـــده و اساســـا آرایش نظامی آمریکا در منطقه به گونه‌ای نیست که بتوان به طور قطع موضوع حمله نظامی به ایران را از آن استنباط کرد.

به اعتقاد این کارشناسان، مواضع و تحرکات نظامی جدید آمریکایی‌ها در راستای فشار حداکثری به ایران، حفظ سایه جنگ و جلوگیری از ثبات و عادی‌سازی شرایط انجام می‌شود، نه بر اساس برنامه‌ریزی برای جنگ.

به هر حال، اکنون موضوع حمله نظامی آمریکا به ایران، یکی از سرخط‌های اصلی اخبار رسانه‌های دنیاست. ترامپ با مواضع خود علیه ایران عملا به این فضا دامن زده و می‌زند. او مدعی اســـت یک نیروی نظامی بزرگ‌تر از آرایش نظامی علیه ونزوئلا اکنون علیه ایران و در غرب آسیا و مناطق اطراف آن شکل گرفته است.

در مقابل این تهدید، مقامات سیاسی و نظامی جمهوری اســـلامی ایران تاکید کرده‌اند هر نوع حمله نظامی احتمالی آمریکا به ایران را با واکنش سخت و فراگیر پاسخ می‌دهند. ایـــران تهدید کرده پایگاه‌های آمریکا در غرب آســـیا هدف مشـــروعی برای موشـــک‌های ایرانی هستند. از سوی دیگر، کارشناسان معتقدند تحرکات نیروی هوافضای سپاه به گونه‌ای است که به احتمال زیاد، یکی از پاسخ‌های احتمالی ایران به حمله آمریکا هدف قرار دادن رژیم صهیونیســـتی است. در جریـــان تهدید ۲ هفته پیش ترامپ مبنی بر حمله نظامی آمریکا به ایران، برخی رسانه‌های آمریکایی و عبری از تماس نتانیاهو با ترامپ و مخالفتش با این حمله خبر دادند.

این رسانه‌ها مدعی شدند دلیل مخالفت نتانیاهو این بوده که رژیم توانایی مقابله با حمله موشکی فراگیر ایران را ندارد. با این حال یک تحلیل دیگر می‌گوید نتانیاهو چهارشنبه ۲۴ دی در تماس تلفنی از ترامپ خواسته بود حمله به ایران را انجام دهد اما پس از اینکه متوجه شد آمریکا درصدد است پس از حمله به ایران، درگیری را خاتمه یافته تلقی کرده و ادامه درگیری را به رژیم محول کند، از ترامپ خواست این حملـــه را به زمانی که آرایش نظامی آمریکا در منطقه برای دفاع از پاسخ ایران و حراست از رژیم صهیونیستی کافی باشد، به تعویق بیندازد.

یکی دیگر از واکنش‌های احتمالی ایران به حمله نظامی آمریکا پاســـخ در حوزه دریاست. ایران هشـــدار داده حمله آمریکا می‌تواند امنیت جریان انرژی منطقه را مخدوش و به طور کامل مختل کند. توانایی مقابله و دفاع دریایی ایران نیز موضوعی است که بسیاری از کارشناسان نظامی بر آن صحه گذاشته‌اند. ایران طی سال‌های اخیر بر اساس جنگ و دفاع نامتقارن، الگوهای متنوعی برای رویارویی دریایی با آمریکا امتحان کرده و در نظر گرفته اســـت. حمله همزمان صدها قایق تندرو مجهز به موشک‌های کوتاه‌برد و میان‌برد در کنار اســـتقرار موشک‌های زمین به دریا در کرانه غربی و جنوبی خلیج‌فـــارس و دریای عمان، از جمله توانمندی‌های دفاعی ایران در حوزه دریاســـت. توانمندی و آرایش دفاعی ایران در خلیج‌فارس و دریای عمان به گونه‌ای اســـت که کارشناسان نظامی معتقدند هیچ نیرویی، حتی ارتش آمریکا نمی‌تواند از گزند این آرایش و توانمندی در امان باشد. به عبارتی اگر ایران تصمیم بگیرد شناورها و ناوهای آمریکایی در دسترس را هدف قرار دهد، بدون شک ارتش آمریکا توان دفاع کامل از تجهیزات خود را نخواهد داشت.

چند ســـال پیش، سردار شهید ســـپهبد محمد باقری، رئیس وقت ستادکل نیروهای مسلح ایران اعلام کرد ایران به تکنولوژی موشکی هدف قرار دادن شناورهای در حال حرکت دست یافته است. سپهبد باقری همچنین گفت آزمایش‌های ایران در این حوزه با موفقیت انجام شـــده و نیروهای مسلح ایران در حال تولید انبوه این موشـــک‌ها هستند. توانمندی موشـــکی ایران نیز نقش تعیین‌کننـــده‌ای در توان دفاعی و قدرت بازدارندگی ایران ایفا خواهد کرد.

در مجموع این توانمندی دفاعی ایران باعث شده مقامات نظامی و سیاسی آمریکا درباره پاسخ ایران به حمله احتمالی آمریکا نگرانی‌هایی داشته باشند.

راهبرد نظامی ترامپ مبتنی بر ایده «حمله سریع، خروج سریع» است. بر اساس این راهبرد، آمریکا وارد جنگی می‌شود که بتواند به سرعت ضربه مورد نظر را به حریف وارد کند و اصطلاحا بتواند خروج سریع و تمیزی نیز از مهلکه داشته باشد امـــا مقامات نظامی ایران طی روزها و هفته‌های اخیر تاکید کرده‌اند ایران به حمله نظامی احتمالی آمریکا به گونه‌ای پاسخ خواهد داد که این راهبرد ترامپ مخدوش شود.

همین‌طور برخی فرماندهان نظامی ایران تاکید کرده‌اند در صورت حمله آمریکا به ایران، جمهوری اسلامی درخواست آتش‌بـــس ترامپ پـــس از این حملـــه را نخواهد پذیرفت و پاسخ‌های خود به این حمله را عملیاتی خواهد کرد.

در کنار همه این موارد، موضوع مهم دیگری وجود دارد که برخی صاحبنظران معتقدند سورپرایز مهم جمهوری اسلامی ایران در جنگ احتمالی آینده با آمریکا از این ناحیه رخ خواهد داد و آن، واکنش جبهه مقاومت به حمله آمریکا به ایران است. مقاومـــت عراق، حزب‌الله لبنان و انصارالله یمن طی روزهای اخیر هر یک به شکلی اعلام کرده‌اند در صورت حمله آمریکا به ایران، بی‌طرف نمانده و واکنش لازم را انجام خواهند داد.

در این میان، کتائب حزب‌الله عراق به ترامپ هشدار داد در صورت حمله به ایران، این نیرو بلافاصله وارد عمل شده و پایگاه‌ها و مراکز آمریکا را هدف قرار خواهد داد.

شیخ نعیم قاسم، دبیرکل حزب‌الله لبنان نیز روز دوشنبه هشـــدار داد در صورت حمله آمریکا به ایران، مقاومت لبنان بی‌طرف نخواهد بود. انصارالله یمن نیز از کانال‌های مختلف به آمریکا و برخی کشورهای منطقه هشدار داده در صورت حمله آمریکا به ایران یا همکاری برخی کشورهای منطقه با آمریکا در این حمله، بلافاصله واکنش نشان خواهد داد.

انصارالله یمن روز یکشـــنبه کلیپی را منتشر کرد که در آن صراحتا هشدار داده شد در صورت حمله آمریکا به ایران، این نیرو شناورهای آمریکایی در آب‌های منطقه را هدف قرار خواهد داد. انصارالله همچنین برای نخســـتین‌بار فیلم‌های مربوط به هدف قرار دادن یک کشتی انگلیسی را منتشر کرد تا نشـــان دهد این نیرو از چه ظرفیتی برای حمله به اهداف مورد نظر برخوردار است.

این واکنش‌ها باعث شده اکنون گمانه‌زنی‌های مختلفی درباره نحوه واکنش جبهه مقاومت به حمله احتمالی آمریکا به ایران مطرح شود. مجموعه این گزاره‌ها باعث شده این ارزیابی جدی مطرح شود که در صورت حمله نظامی آمریکا به ایران، احتمال وقوع یک جنگ گسترده و فراگیر و البته طولانی در منطقه افزایش می‌یابد.

■ یک تحلیل متفاوت

در شرایطی که مجموعه تحولات حاکی از احتمال وقوع یک درگیری نظامی میان آمریکا و ایران است، دونالد ترامپ شامگاه دوشنبه در گفت‌وگو با آکسیوس، رسانه نزدیک به کاخ سفید مدعی شد ایران خواستار توافق است و او نیز ترجیح می‌دهد مساله ایران با توافق حل و فصل شود. ترامپ البته طبق معمول و بر اساس رفتار همیشگی خود مدعی شد یک نیروی نظامی بزرگ در منطقه علیه ایران سازماندهی شده است. به عبارتی ترامپ با اشاره به تهدید نظامی آمریکا علیه ایران، از ترجیح خود برای فرصت دادن به دیپلماسی و توافق با ایران گفت.

همزمان گاردین مدعی شد استیو ویتکاف، نماینده ترامپ در امور ایران، فهرستی از خواسته‌های آمریکا برای توافق را به مقامات ایران اعلام کرده است. بر اساس ادعای گاردین، این فهرست شامل حضور بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و بازرسی از تاسیسات هسته‌ای ایران، خروج ذخایر اورانیوم بسیار غنی‌شده (۶۰ درصد) از ایران و همین‌طور اعمال یک سقف مشخص برای توانمندی موشکی ایران است.

هنوز مشخص نیست آیا این ادعای گاردین واقعیت دارد یا خیر اما بر اساس آنچه این روزنامه انگلیسی ادعا کرده، موضوع محدودیت برنامه موشکی ایران از جمله خواسته‌هایی است که بدون تردید ایران آن را نخواهد پذیرفت. در واقع فهرست مطالبات آمریکا از ایران به گونه‌ای است که بیشتر اقدامی برای عدم توافق ارزیابی می‌شود.

از سوی دیگر کارشناسان معتقدند با توجه به موضع لابی صهیونیست در مخالفت با هر نوع توافق با ایران، همچنین تاثیرپذیری عجیب ترامپ از آن لابی و همکاری و همراهی بی‌ســـابقه او با مواضع و سیاست‌های رژیم صهیونیستی در منطقه، احتمال اینکه آمریکا در چنین شـــرایطی به سمت دیپلماسی و توافق با ایران تغییر مسیر دهد بسیار اندک است.

در کنار این ادعای ترامپ، روز دوشـــنبه یک مقام ارشـــد نظامی در قـــرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا ضمن اعلام آمادگی نیروهای مســـلح ایران برای مقابله و پاسخ سخت به هر نوع تجاوز احتمالی آمریکا علیه ایران، به این نکته اشاره کرد که در فضاسازی‌های انجام شده اخیر توسط آمریکا، موضوع آرایش نظامی این کشور در منطقه بزرگنمایی شده است. این مقام ارشد نظامی به استقرار شناورها و ناوهای آمریکایی در منطقه اشاره و تصریح کرد آرایش و مکان استقرار این شناورها و ناوها به گونه‌ای است که به راحتی در دسترس و تیررس موشک‌های ایران قرار دارد. در واقع منظور این مقام ارشد نظامی این است که احتمالا در صورت برنامه‌ریزی و تصمیم آمریکا برای حمله نظامی به ایران، قاعدتا ارتش آمریکا نباید شناورها و ناوهای خود را در تیررس ایران قرار دهد.

اظهارنظر مقام ارشد قرارگاه خاتم‌الانبیا در کنار اشاره او به بزرگنمایی انجام شده درباره توان نظامی آمریکا در منطقه، ایـــن ذهنیـــت را ایجاد کرده که احیانا ترامپ و رســـانه‌های خارجـــی درباره اقدامات نظامی آمریکا در منطقه و موضوع حمله احتمالی این کشور به ایران در حال پروپاگاندا هستند.

این موضوع وقتی در کنار ادعای ترامپ مبنی بر احتمال توافـــق با ایران قرار گیرد، باعث تقویت تحلیل و ارزیابی آن دسته از کارشناسان می‌شود که معتقدند ترامپ در حال یک عملیات روانی گسترده و کم‌سابقه علیه ایران است و حمله نظامی آمریکا به ایران در این مقطع، قابل تصور نیست.

به هر حال، وضعیت میدانی و سیاسی، بویژه زیاده‌خواهی آمریکا و راهبرد این کشـــور درباره تســـلیم ایران، به گونه‌ای است که احتمال توافق میان آمریکا و ایران در مقطع فعلی بسیار اندک و نزدیک به صفر است. بنابراین وضعیت اکنون کاملا شفاف است. آرایش نظامی آمریکا در منطقه به گونه‌ای اســـت که یا منجر به حمله این کشور به ایران طی روزهای آتی می‌شود یا ترامپ به مرور، با طرح توجیهات و بهانه‌هایی مانند آنچه برای عقب‌نشـــینی از حمله در ۲۶ دی‌ماه آورد، موضوع حمله به ایران را دســـت‌کم در زمان فعلی از دستور کار خارج می‌کند.

در این بین، تصمیم ترامپ هرچه باشد، تاثیر و تغییری در آرایش و دکترین دفاعی ایران برای مقابله با تهدیدات و پاسخ به هر نوع و هر سطح حمله نظامی آمریکا ندارد.

ایران طیف وســـیعی از واکنش‌ها را برای پاسخ به حمله نظامی احتمالی آمریکا در دست اقدام دارد. اکنون این واقعیت برای مقامات سیاسی و نظامی آمریکا مسجل است که ایران تصمیم خود را برای پاسخ به حمله آمریکا گرفته است. پاسخ ایران قطعی اســـت. ایران طی هفته‌های اخیر نشان داده در مقابل هر نوع حمله نظامی متجاوز به خاک خود، یک بازیگر قابل پیش‌بینی نیست.

از همین رو است که اکثر کارشناسان معتقدند حمله نظامی آمریکا به ایران، در هر سطحی انجام شود، پایان درگیری نظامی ایران و آمریکا نه در زمان تعیین‌شده از سوی آمریکا، بلکه بر اساس تشخیص و تصمیم ایران خواهد بود. جنگ ۱۲ روزه این واقعیت را پیش چشم ترامپ و نتانیاهو قرار داد. از روز چهارم جنگ مقامات آمریکایی بویژه جی‌دی ونس بارها با واسطه کردن کشورهای منطقه و حتی کشورهای اروپایی، از ایران خواستند با آتش‌بس موافقت کند اما در نهایت زمانی ایران با آتش‌بس موافقت کرد که هم یکسری امتیازات اقتصادی درباره فروش نفت از آمریکا گرفت و هم شرط خود درباره اینکه ضربه آخر را ایران بزند به کرسی نشاند. بدون شک ترامپ این موضوع را به خاطر دارد.

اگر تصور کنیم شرایط فعلی میان ایران و آمریکا یک جنگ قطعی و ناگزیر را در پی خواهد داشت، این قبیل واقعیات، در تعیین سرنوشت جنگ بسیار اثرگذار خواهد بود.

چراغ سبز دولت به اصلاح قیمت گندم

نگاه

ادامه از صفحه اول

در شـــرایط تورم بـــالا قیمت‌ها نه‌تنهـــا بـــر اســـاس هزینه‌هـــای واقعـــی، بلکه بر اســـاس انتظارات و ســـیگنال‌های سیاستی حرکت می‌کند. اعلام اصلاح قیمت گندم، به عنوان یک کالای پایه، پیامی روشن به بازار می‌دهد: هزینه تولید غذا در حال افزایش است. نتیجه این پیام، افزایش تدریجی قیمت‌ها در زنجیره غذایی اســـت؛ از آرد و فرآورده‌های وابسته گرفته تا سایر اقلام خوراکی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت تأثیر این تغییر قرار می‌گیرند. در چنین فضایی، فاصله میان تصمیم سیاستی و اثر آن بر سفره مردم، بسیار کوتاه‌تر از چیزی است که در محاسبات رسمی پیش‌بینی می‌شود.

نکته مهم‌تر آن اســـت کـــه افزایش قیمت خرید تضمینی گندم، الزاماً به معنای بهبود پایدار وضعیت کشاورزان نیست. ساختار کشاورزی ایران به گونه‌ای است که بخش قابل توجهی از منافع سیاســـت‌های قیمت، در میانه زنجیره تولید و توزیع جذب می‌شود. کشاورزان خرد که اتفاقاً آسیب‌پذیرترین بخش این زنجیره هستند، اغلب از قدرت چانه‌زنی کافی، دسترسی به بازارهای شفاف و ابزارهای مالی مناسب برخوردار نیستند. در نتیجه، افزایش قیمت گندم، لزوماً به افزایش امنیت اقتصادی این گروه منجر نمی‌شود.

از منظـــر عدالت اجتماعی، پرســـش اساســـی این اســـت: چـــرا هزینـــه حمایت از تولیـــد باید از طریـــق افزایش قیمت کالاهای اساســـی تأمین شود؟ در بسیاری از کشورها حمایت از کشـــاورزی از مســـیرهای غیرقیمتی انجام می‌شـــود: یارانه نهاده‌ها، بیمه محصولات، سرمایه‌گذاری در فناوری و بهره‌وری و ایجاد زیرســـاخت‌های مناسب برای کاهش اتلاف و افزایش بازدهی. در مقابل، افزایش قیمت خرید تضمینی، ســـاده‌ترین اما پرهزینه‌ترین گزینه اســـت؛ گزینه‌ای که فشـــار آن به طور مستقیم به مصرف‌کننده منتقل می‌شود و پیامدهای اجتماعی آن به مراتب فراتر از منافع کوتاه‌مدت است.

یکی از ابعاد نگران‌کننده این تصمیم، اثر آن بر دهک‌های پایین درآمدی اســـت. در شـــرایطی که ســـهم خوراک از کل هزینه‌های خانوار برای این دهک‌ها بســـیار بالاســـت، افزایش قیمت گندم و نان می‌تواند به کاهش کیفیت و کمیت مصرف غذایی منجر شود. این کاهش، صرفاً به معنای حذف یک قلم کالا نیست، بلکه به تغییر الگوی تغذیه، کاهش مصرف پروتئین و افزایش ناامنی غذایی منجر می‌شود. پیامدهای چنین روندی، در بلندمدت خود را در شاخص‌های سلامت، آموزش و بهره‌وری نیروی انســـانی نشـــان می‌دهد؛ هزینه‌هایی که در محاسبات کوتاه‌مدت سیاست‌گذاران جایی ندارد اما بار سنگینی بر دوش جامعه می‌گذارد.

در کنار این مسائل، نباید از نقش تورم انتظاری غافل شد. اقتصاد ایران سال‌هاســـت با پدیده‌ای مواجه است که در آن، انتظارات تورمی نقشـــی تعیین‌کننده‌تر از عوامل واقعی ایفا می‌کنند. هر تصمیمی که نشانه‌ای از افزایش هزینه‌ها داشته باشد، می‌تواند موجی از افزایش قیمت‌ها را حتی پیش از وقوع تغییرات واقعی ایجاد کند. در چنین شرایطی، سیاست‌گذار بـــا تصمیمی که هـــدف آن حمایت از تولید اســـت، عملاً به تشدید «ناطمینانی اقتصادی» دامن می‌زند و خود را ناچار از مداخلات بعد، نظیر کنترل‌های دستوری و تعزیراتی می‌کند؛ ابزارهایی که تجربه نشان داده اثرات کوتاه‌مدت و هزینه‌های بلندمدت دارند.

مساله اساسی‌تر، غیبت اصلاحات ساختاری در پس چنین تصمیم‌هایی اســـت. کشـــاورزی ایران با مشـــکلات عمیق و ریشه‌داری مواجه است که افزایش قیمت خرید تضمینی، قادر به حل آنها نیست. بهره‌وری پایین آب، الگوی کشت نامتناسب با اقلیم، اتلاف بالا در مراحل برداشـــت و ذخیره‌سازی و ضعف زنجیره ارزش، مسائلی است که نیازمند سیاست‌گذاری بلندمدت و سرمایه‌گذاری هدفمند است. تا زمانی که این مشکلات حل نشـــود، افزایش قیمت تنها به تعویق انداختن بحران است، نه رفع آن. بدتـــر آنکه این رویکرد، انگیزه لازم را برای اصلاحات واقعی نیز تضعیف می‌کند، چرا که هزینه ناکارآمدی‌ها بسادگی به جامعه منتقل می‌شود.

در این میان، مساله اعتماد عمومی نقشی کلیدی ایفا می‌کند. جامعه‌ای که بارها شاهد افزایش قیمت‌ها بدون بهبود ملموس شرایط زندگی بوده، به طور طبیعی نسبت به هر تصمیم جدیدی بدبین است. اعلام اصلاح قیمت گندم، بدون ارائه جزئیات شفاف، بدون گفت‌وگوی صادقانه با افکار عمومی و بدون تضمین‌های عملی برای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، این بدبینی را تشدید هم می‌کند. سرمایه اجتماعی که یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای موفقیت سیاست‌های اقتصادی است، در چنین فضایی بیش از پیش فرسایش می‌یابد.

نقد این تصمیم به معنای نادیده گرفتن مشکلات کشاورزان یا ضرورت حمایت از تولید داخلی نیســـت؛ مســـاله، انتخاب مسیر است. اگر افزایش قیمت خرید گندم اجتناب‌ناپذیر تلقی می‌شود، این افزایش باید تدریجی، شفاف و همراه با سیاست‌های جبرانی واقعی باشد؛ سیاست‌هایی که پیش از اجرای تصمیم، طراحی و اجرا شود، نه آنکه پس از بروز نارضایتی اجتماعی، به عنوان مسکن‌های موقت مطرح شود. علاوه بر این، حمایت از مصرف‌کننده و تولیدکننده نباید در یک بازی حاصل جمع صفر تعریف شود. سیاست‌گذاری هوشمند می‌تواند این ۲ هدف را به طور همزمان دنبال کند، به شرط آنکه از منطق ساده «افزایش قیمت» فراتر رود.

در نهایت، اصلاح قیمت خرید گندم را باید در بستر کلی‌تری از حکمرانی اقتصادی تحلیل کرد. تا زمانی که سیاست‌گذاری اقتصادی مبتنی بر راه‌حل‌های کوتاه‌مدت، انتقال هزینه‌ها به مردم و غفلت از اصلاحات ساختاری باشد، می‌تواند به بخشی از مشـــکل تبدیل شـــود. نان، به عنوان نماد معیشت و امنیت غذایی، خط قرمزی است که عبور از آن نیازمند دقت، شفافیت و مسؤولیتی مضاعف است. حمایت از تولید داخلی هدفی مشروع و ضروری است اما نه به بهای تضعیف بیشتر سفره مردم و تشدید بی‌اعتمادی اجتماعی. اگر قرار است اصلاحی رخ دهد، این اصلاح باید پیش از هر چیز، در منطق حکمرانی اقتصادی و نحوه توزیع هزینه‌ها و منافع آن بازتاب یابد.